

Forslag

til

Lov om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m. v.

Fremsat den 14. januar 1970 af *ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen*.

§ 1. Denne lov omfatter pensioner og ventepenge efter lønnings- og pensionsloven af 1958 og tidligere tjenestemandsløve til personer, hvis pensionsrettigheder eller ret til ventepenge beror på ansættelse i staten, folkeskolen eller folkekirken, som er ophørt før 1. juli 1969.

Stk. 2. Loven gælder tilsvarende for pensioner i henhold til lov nr. 157 af 7. juni 1958 og tidligere love om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m. v.

§ 2. De af denne lov omfattede pensioner og ventepenge ydes med grundbeløb, der for personer, som har opnået pension eller ventepenge forud for lovens ikrafttræden, udgør det pr. 1. marts 1970 udbetalte pensions- eller ventepengebeløb multipliceret med 100/133. For personer, der opnår pension efter 31. marts 1970, udgør grundbeløbet samme brøkdel af det samlede pensionsbeløb efter de ældre regler med tillæg efter de pr. 1. marts 1970 gældende satser.

Stk. 2. Grundbeløb efter stk. 1 forhøjes eller nedsættes ved erhvervelse, resp. bortfald af børnepensionstillæg efter 31. marts 1970.

§ 3. Grundbeløb efter § 2 reguleres efter bestemmelserne om regulering af pensioner i § 27, stk. 1-2, i lov om tjenestemandspension.

§ 4. Bestemmelserne i §§ 52, 62, stk. 2, 67, stk. 2, og 68, stk. 1 b)-d), i lønnings- og

L. og P.min. j. nr. P. 3903-1969.

pensionsloven af 1958 og dertil svarende regler i tidligere tjenestemandsløve kommer ikke til anvendelse for pensioner, der omfattes af nærværende lov.

§ 5. Bestemmelserne i § 58, stk. 1 og 3, i lønnings- og pensionsloven af 1958 og tilsvarende bestemmelser i tidligere tjenestemandsløve finder ikke anvendelse, når den ene af to samgifte tjenestemænd efter 1. juli 1969 har ansættelse, som kan medregnes i pensionsalder efter § 4 i lov om tjenestemandspension.

§ 6. Bestemmelsen i § 68, stk. 1 a), i lønnings- og pensionsloven af 1958 om bortfald af enkepension ved indgåelse af nyt ægteskab og tilsvarende bestemmelser i tidligere tjenestemandsløve finder ikke anvendelse.

Stk. 2. Såfremt en enke, der oppebærer enkepension, tillige er berettiget til ægtefællepension på grundlag af ansættelse, som kan medregnes i pensionsalder efter § 4 i lov om tjenestemandspension, sker der kun udbetaling af den pension, der er størst.

§ 7. Reglerne i kapitel 9 i lov om tjenestemandspension angående samordning med pensioner efter den sociale pensionslovgivning finder tilsvarende anvendelse for pensioner, der omfattes af nærværende lov.

§ 8. Fradrag efter § 29 i lov om tjenestemandspension beregnes for de af nærværende lov omfattede pensioner på grundlag af en omregnet pensionsalder.

Stk. 2. Omregning efter stk. 1 af pensionsalder, der er lagt til grund ved fastsættelse af pensioner i henhold til lønnings- og pensionsloven af 1958, foretages således:

Egenpension.

En pensionsalder		omregnes til 25 år	
under 10 år	.....	—	- 25 -
fra 10-12 år	.....	—	- 26 -
- 12-14	.....	—	- 27 -
- 14-16	.....	—	- 28 -
- 16-18	.....	—	- 29 -
- 18-20	.....	—	- 30 -
- 20-22	.....	—	- 31 -
- 22-24	.....	—	- 32 -
- 24-26	.....	—	- 33 -
- 26-28	.....	—	- 34 -
- 28-31	.....	—	- 36 -
- 31 år og derover	....	—	- 37 -

Enkepension.

En pensionsalder		omregnes til 24 år	
under 7 år	.....	—	- 24 -
fra 7-12 år	.....	—	- 25 -
- 12-16	.....	—	- 28 -
- 16-20	.....	—	- 29 -
- 20-24	.....	—	- 31 -
- 24-28	.....	—	- 33 -
- 28-32	.....	—	- 35 -
- 32 år og derover	....	—	- 37 -

Stk. 3. Omregning efter stk. 1 af pensionsalder, der er lagt til grund ved fastsættelse af pensioner i henhold til tjenestemandsløven af 1946, foretages således:

Egenpension.

En pensionsalder		omregnes til 16 år	
under 4 år	.....	—	- 16 -
fra 4-7	.....	—	- 21 -
- 7-10	.....	—	- 26 -
- 10-12	.....	—	- 27 -
- 12-14	.....	—	- 28 -

En pensionsalder		omregnes til 29 år	
fra 14-16	.....	—	- 29 -
- 16-18	.....	—	- 30 -
- 18-20	.....	—	- 31 -
- 20-22	.....	—	- 32 -
- 22-24	.....	—	- 33 -
- 24-25	.....	—	- 34 -
- 25-26	.....	—	- 35 -
- 26-27	.....	—	- 36 -
- 27 år og derover	....	—	- 37 -

Enkepension.

En pensionsalder		omregnes til 19 år	
på 0 år	.....	—	- 19 -
fra 0-7	.....	—	- 25 -
- 7-12	.....	—	- 28 -
- 12-16	.....	—	- 30 -
- 16-20	.....	—	- 31 -
- 20-24	.....	—	- 33 -
- 24-26	.....	—	- 34 -
- 26-28	.....	—	- 36 -
- 28 år og derover	....	—	- 37 -

Stk. 4. Omregning af pensionsalder, der er lagt til grund ved fastsættelse af pensioner i henhold til tjenestemandsløve før 1946, foretages efter reglerne i stk. 3 på grundlag af den pensionsalder, der er anvendt ved beregning af omregningstillæg i henhold til lov nr. 606 af 21. december 1946.

Stk. 5. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan tillade, at samordningsfradrag nedsættes eller bortfalder, såfremt den samordnede efterlønsydelse er lavere end pensionen med tillæg af indtægtsbestemt social pension efter de forud for 1. april 1970 gældende regler.

§ 9. Denne lov træder i kraft den 1. april 1970. Bestemmelserne i §§ 4-6 har virkning fra 1. juli 1969.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 2-3 i lov nr. 81 af 21. marts 1959 om pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1958 gældende lønnings- og pensionslove, ophæves.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Lovforslaget tilsigter at skabe grundlag for, at pensionsforholdene for personer, der oppebærer pension efter den ældre tjenestemandsløvgivning, vil kunne tilpasses de pensionsregler, der er gennemført som led i tjenestemandreformen ved lov nr. 292 af 18. juni 1969 om tjenestemandspension. Denne tilpasning foreslås effektueret ved at omlægge pensionsstrukturen efter de ældre pensionsordninger på en sådan måde, at de ældre pensioner for så vidt angår regulering i forhold til pris- og lønudviklingen og samordning med pensioner efter den sociale pensionslovgivning fremtidig vil kunne behandles på linje med pensioner i henhold til tjenestemandspensionsloven. Derudover foreslås den pensionsretlige status efter den ældre lovgivning på enkelte punkter bragt i overensstemmelse med ændrede principper, som er lagt til grund for reglerne i tjenestemandspensionsloven.

Den foreslåede ordning bygger på indstilling afgivet i betænkning nr. 550/1969 af et den 8. september 1969 nedsat udvalg angående pensioner efter de ældre tjenestemandsløve, i hvilket de politiske partier, tjenestemandenes centralorganisationer og disses pensionistgrupper, lønnings- og pensionsministeriet samt socialministeriet har været repræsenteret.

Gennemførelse af de foreslåede regler om samordning med pensioner efter sociale pensionslove vil være forbundet med en udgiftsforøgelse, der for den ældre pensionsbestand som helhed skønnes at ville andrage 7 a 9 mill. kr. årlig.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer.

Til § 1.

Personer, som har eller får ansættelse i tjenestemandsstillingen i staten, folkeskolen eller folkekirken efter tjenestemandspensionslovens ikrafttræden den 1. juli 1969, behandles i pensionsmæssig henseende efter denne lovs regler.

I overensstemmelse hermed er anvendelsesområdet for nyordningen for de ældre pensioners vedkommende i § 1, stk. 1, afgrænset således, at de foreslåede bestemmelser kommer til anvendelse for personer, hvis pensionsrettigheder beror på ansættelse i staten, folkeskolen eller folkekirken, som er ophørt før 1. juli 1969. Heraf følger, at de foreslåede regler vil gælde både for personer, der ved nyordningens gennemførelse oppebærer egenpension, enkepension eller børnepension efter den ældre

tjenestemandsløvgivning, og for personer, der har en af et tidligere ansættelsesforhold afledet eventuel ret til enkepension eller børnepension, som udløses på et senere tidspunkt.

De pensioner, som lovforslaget vedrører, består af pensioner, der er hjemlet i lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd og i samtlige tidligere gældende tjenestemandsløve. — Foruden de nævnte grupper af pensioner omfatter lovforslaget tillige ventepenge, der ydes i medfør af § 59 i lønnings- og pensionsloven af 1958.

I paragraffens 2. stk. bestemmes, at de foreslåede regler finder tilsvarende anvendelse for så vidt angår pensioner, der er hjemlet i lovgivningen om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m. v., jfr. lov nr. 157 af 7. juni 1958 og tidligere love. Spørgsmålet om de fremtidige pensionsforhold for forsvarets civile personel i aktiv tjeneste er taget op til selvstændig behandling, og det er hensigten at fremsætte særligt lovforslag herom.

Til §§ 2-3.

De pensioner, lovforslaget vedrører, er hjemlet i love, som, hvad angår de regler, der kommer til anvendelse ved fastsættelse af pensionsstørrelser, er indbyrdes forskellige. Endvidere har reguleringen af pensionernes faste bestanddele i forhold til pris- og lønudviklingen i tidens løb været baseret på bestemmelser af forskelligartet indhold.

Pensionerne efter lønnings- og pensionsloven af 1958 er beregningsmæssigt karakteriseret ved, at egenpension og enkepension hver for sig fastsættes under anvendelse af reglerne i lovens §§ 54 og 64 med udgangspunkt i den senest opnåede pensionsgivende lønningsindtægt og på grundlag af erhvervet pensionsalder indenfor et maksimum af 32 år. Til de således opgjorte pensionsbeløb, der suppleres med tillæg for børn under 18 år efter en bestemt i loven fastlagt sats, ydes dyrtids- og overenskomsttillæg i overensstemmelse med reglerne i lovens kapitel 5.

Med hensyn til pensioner efter tjenestemandsløven af 1946 og tidligere tjenestemandsløve gælder, at egenpension og enkepension består af grundbeløb, der beregnes som en i forhold til pensionsalderen afstemt brøkdel af de forud for 1958 gældende grundlønninger med opnåede alderstillæg og almindelige pensionsgivende tillæg, og til grundbeløbene med eventuelt børnepensionstillæg ydes reguleringstil-

læg, midlertidigt tillæg og særligt tillæg efter de satser, der var gældende senest forud for lønnings- og pensionslovens vedtagelse. De således opgjorte pensionsbeløb ydes som bruttopension, der ifølge § 1 i lov nr. 81 af 21. marts 1959 om pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1958 gældende lønnings- og pensionslove, danner grundlag for beregning af dyrtids- og overenskomstillæg efter de derom gældende bestemmelser i lønnings- og pensionsloven.

I § 46 i lov af 18. juni 1969 om tjenestemandslønninger og klassificering af tjenestemandstillinger i staten, folkeskolen og folkekirken er det med virkning for samtlige pensioner i henhold til den ældre tjenestemandsløvgivning bestemt, at pensionerne ydes efter de hidtidige regler for tiden indtil 31. marts 1970. Desuden er det bestemt, at pensionerne forhøjes fra 1. april 1969 at regne med et tillæg på 2,85 pct. af pensionen inklusive dyrtidstillægget pr. 1. april 1963 og overenskomstillægget pr. 31. marts 1969, samt at tillægget på 2,85 pct. indgår i det beløb, hvoraf der i øvrigt beregnes dyrtidstillæg i medfør af lønnings- og pensionslovens § 89, jfr. § 87. — Tilsvarende ordning gælder for tiden indtil 31. marts 1970 for så vidt angår ventepenge.

Reguleringsordningen med hensyn til pensioner efter tjenestemandspensionsloven af 1969 er baseret på de bevægelser i tjenestemandslønninger, der udløses som følge af dyrtidsregulering og generelle lønændringer, jfr. lovens § 27, stk. 1 og 2.

I overensstemmelse med den i lønnings- og klassificeringslovens §§ 7-8 lovfæstede ordning, hvorefter reguleringspristallet anvendes som regulator ved dyrtidsregulering, er dyrtidstillægget til lønninger og pensioner i perioden 1. juli—30. september 1969 blevet ydet med 30 pct., og for perioden 1. oktober 1969—31. marts 1970 udgør dyrtidstillægget 33 pct. — Spørgsmålet om lønjustering indenfor tjenestemandsområdet og herunder om skalalønændringer af generel karakter hører efter de nye tjenestemandsløves gennemførelse til de anliggender, der fremtidigt afgøres ved aftale mellem ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen og tjenestemændenes centralorganisationer efter reglerne i §§ 45-46 i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken.

Med henblik på at tilvejebringe grundlag for, at regulering af pensionerne efter de ældre love kan finde sted efter samme retningslinjer, som er gældende for pensioner i henhold til tjenestemandspensionsloven af 1969, stilles der i § 2 forslag om, at de ældre pensioner fremtidig ydes med et grundbeløb, der fastsættes ved at multiplicere pensionsbeløbet efter de hidtidige regler med 100/133, og

i § 3 foreslås, at dette grundbeløb danner grundlag for regulering i overensstemmelse med reglerne om pensionsregulering i tjenestemandspensionslovens § 27, stk. 1-2.

Omregning til nyt grundbeløb foretages efter forslaget for så vidt angår allerede løbende pensioner med udgangspunkt i den pr. 1. marts 1970 udbetalte pension, d. v. s. pensionen med alle gældende tillæg og — hvor der i den udbetalte pension pr. 1. marts 1970 indeholdes skalafradrag efter bestemmelserne i §§ 2-3 i lov nr. 81 af 21. marts 1959 — efter afkortning af skalafradragets beløb.

De nævnte bestemmelser om skalafradrag, der vedrører pensioner, hvori der i henhold til tjenestemandsløven af 1946 og tidligere love er indregnet reguleringstillæg m. v. som forsørger, kommer efter den gældende ordning til anvendelse fra det tidspunkt, da pensionisten eller dennes pensionsberettede ægtefælle fylder 67 år og dermed opfylder betingelserne for at få udbetalt folkepensionens mindstebeløb uden samtidig at have adgang til indtægtsbestemt folkepension. Som led i den foreslåede nyordning af forholdet mellem pensioner efter de ældre tjenestemandsløve og pensioner efter den sociale pensionslovgivning, hvorom henvises til lovforslagets §§ 7-8 og de dertil hørende bemærkninger, stilles under § 9 forslag om ophævelse af skalafradragetsbestemmelserne i loven af 21. marts 1959.

Hvor der er tale om pensioner, som kommer til udbetaling første gang i tiden efter 31. marts 1970, er det i forslaget bestemt, at det samlede pensionsbeløb beregnet pr. 1. marts 1970, d. v. s. pensionen efter de ældre regler med alle tillæg efter de nugældende satser, lægges til grund ved fastsættelse af et omregnet nyt grundbeløb.

En tilsvarende ordning kommer efter forslaget til anvendelse for så vidt angår ventepenge, der er ydet i medfør af lønnings- og pensionslovens § 59.

Det er forudsat, at aktuelle børnepensionstillæg medregnes i pensionsbeløb, der omsættes til nyt grundbeløb, og at reglerne i de ældre love om ydelse af pensionstillæg for børn fremdeles finder anvendelse i tiden efter lovens gennemførelse. For at kunne tilpasse pensionsudbetalingen i forhold til fremtidige ændringer, der skyldes tilgang eller bortfald af børnepensionstillæg, må der forudsættes foretaget herpå sigtende korrektioner af det med udgangspunkt i pensionsstørrelsen pr. 1. marts 1970 omregnede pensionsgrundbeløb. Under hensyn hertil er det i forslaget § 2, stk. 3, bestemt, at grundbeløb forhøjes eller nedsættes ved erhvervelse, resp. bortfald af børnepensionstillæg efter 31. marts 1970.

Det er forudsat, at der fremtidig i forbindelse med pensionsudbetaling gives pensionisterne specificeret underretning om pensionsbeløbets sammensætning og de enkelte bestanddeles størrelse, således af pensionsmodtagere bliver løbende orienteret om bevægelser i pensionsstørrelsen.

Til § 4.

I den ældre tjenestemandsløvgivning indgår en række bestemmelser om forældelse af pensionskrav samt om bortfald og fortabelse af pensionsrettigheder, som ikke er videreført i tjenestemandspensionsloven af 1969.

Til disse regler hører lønnings- og pensionslovens § 52, hvori bestemmes, at når pension eller ventepenge ikke er hævet i et helt år, hjemfalder beløbet for det år, medmindre lovlig forhindring senere bevises.

Lovens §§ 62, stk. 2, og 68, stk. 1 b)-d), foreskriver, at egenpension og enkepension bortfalder, når pensionisten uden vedkommende ministers tilslættelse modtager tjeneste for en fremmed stat eller i et sammenhængende tidsrum af 3 år ikke har hævet pensionen uden senere at kunne bevise lovlig forhindring. Egenpensionen bortfalder desuden, når pensionisten overbevises om inden sin afsked at have gjort sig skyldig i et forhold, som efter lovens § 60 ville have medført tab af pensionsretten, og hvor det drejer sig om enkepension, bortfalder denne, når det godtgøres, at manden under sin ansættelse havde gjort sig skyldig i et forhold, der ville have medført, at pensionsretten for hans vedkommende var fortabt.

I forlængelse af pensionsretsfortabesreglerne i lovens §§ 60-61 indgår desuden i § 67, stk. 2, bestemmelse om, at en tjenestemandens enke er uberettiget til enkepension, såfremt det før eller efter dødsfaldet godtgøres, at manden under sin ansættelse havde gjort sig skyldig i et forhold, der efter § 60 ville have medført pensionsrettens fortabelse. Hvis mandens forhold derimod måtte henføres under § 61, skal der ved bevillingslov træffes bestemmelse om, hvorvidt enken skal have pension og i bekræftende fald af hvilken størrelse.

Da det findes rimeligt, at personer, der er omfattet af pensionsreglerne i den ældre lovgivning, på disse områder får samme vilkår, efter at pensionering har fundet sted, som er gældende for pensionister efter tjenestemandspensionsloven af 1969, stilles der under § 4 forslag om, at de heromhandlede bestemmelser i lønnings- og pensionsloven og tilsvarende regler i tidligere tjenestemandsløve ikke fremtidig bringes i anvendelse.

Angående bestemmelsen i lønnings- og pensionslovens § 68, stk. 1 a), om bortfald af enkepension ved nyt ægteskabs indgåelse henvises til lovforslagets § 6 og dertil hørende bemærkninger.

Til § 5.

Efter lønnings- og pensionslovens § 58, stk. 1, kan ingen oppebære lønning som tjenestemand samtidig med pension efter lønnings- og pensionslovens regler eller samtidig egenpension og enkepension, og dette gælder ifølge paragraffens 3. stk., selv om den ene ydelse oppebæres som løn eller pension fra en stilling i folkeskolen, folkekirken, Københavns kommunale skolevæsen eller en stilling, der er forbundet med adgang til pension fra en statsunderstøttet pensionskasse. Dersom en tjenestemandens hustru efter mandens død indtræder eller forbliver i tjenestemandsstilling, kan hun dog senere til enhver tid vælge at oppebære enkepension imod at opgive sin tjenestemandsstilling uden egenpension.

Af denne regel følger, at en tjenestemandens enke, der selv er tjenestemandsansat eller selv oppebærer pension fra tidligere ansættelse inden for tjenestemandsområdet, udelukkes fra at få udbetalt enkepension, medmindre hun giver afkald på sin tjenestemandsstilling, resp. sin erhvervede egenpension. — Derimod er der efter bestemmelserne om ægtefællepension i tjenestemandspensionsloven af 1969 intet til hinder for udbetaling af ægtefællepension i tilfælde, hvor den berettigede har en ansættelsesmæssig status, der følger tjenestemandreglerne, eller selv har erhvervet en fra en sådan ansættelse hidrørende pension.

Disse indbyrdes forskelligartede ordninger med hensyn til samgitte tjenestemandens pensionsforhold efterlader tvivl om den pensionsretlige stilling, hvor den ene ægtefælle har ansættelse i tjenestemandsstilling i tiden efter 1. juli 1969, idet denne ansættelse, der pensionsmæssigt behandles efter tjenestemandspensionslovens regler, giver rettigheder til fordel for den anden ægtefælle eller for den pågældende selv, som er uforenelige med begrænsningerne i den ældre lovgivning.

Under hensyn hertil er det i lovforslagets § 5 bestemt, at lønnings- og pensionslovens § 58, stk. 1 og 3, og tilsvarende regler i tidligere tjenestemandsløve ikke kommer til anvendelse, når den ene af to samgitte tjenestemænd efter 1. juli 1969 har ansættelse af en sådan art, at ansættelsen i medfør af tjenestemandspensionslovens § 4 kan medregnes som pensionsalder.

Når det fastslås, at begrænsningerne i henhold til § 58 ikke griber ind, vil der ikke bestå tvivl om, at

en kvindelig eller mandlig tjenestemand, som er pensioneret før 1. juli 1969, har ret til samtidig med sin egenpension at oppebære ægtefællepension, der hidrører fra mandens, henholdsvis hustruens ansættelse i tjenestemandsstilling efter 1. juli 1969, når sådan pension kommer til udbetaling.

Ved den foreslåede ordning fjernes endvidere med virkning fra lovens ikrafttræden bestående hindringer for, at enken efter en tjenestemand, der er afgået ved døden før 1. juli 1969, får udbetalt enkepension samtidig med lønningsindtægt under tjenestemandsansættelse i tiden efter 1. juli 1969.

Tilsvarende pensionsmæssige virkninger vil desuden være knyttet til tjenestemandsansættelse i tiden efter 1. juli 1969 i tilfælde, hvor tjenestemænd, der er samgifte inden 1. juli 1931, i medfør af overgangsbestemmelsen i lønnings- og pensionslovens § 73 har bevaret ret til at få deres pensionsforhold ordnet efter reglerne i §§ 58 og 65 i tjenestemandsløven af 1927. Efter den foreslåede ordning vil en tjenestemandsenke, der omfattes af denne regel, og som selv har ansættelse i tjenestemandsstilling, i tiden efter 1. juli 1969 kunne oppebære fuld enkepension samtidig med tjenestemandsløn i stedet for som efter den hidtidige ordning at måtte tåle nedslag i enkepensionen til halvdelen. Er hustruen afskediget før 1. juli 1969 med halv egenpension efter den nævnte overgangsregel, eller har hun valgt at få udbetalt fuld egenpension mod at give afkald på enkepension, vil hun desuagtet efter forslaget gennemførelse kunne oppebære fuld ægtefællepension, der grunder sig på mandens ansættelse i tjenestemandsstilling i tiden efter 1. juli 1969.

Til § 6.

I lønnings- og pensionslovens § 68, stk. 1 a), er det bestemt, at enkepension bortfalder, når enken indgår nyt ægteskab. En enke, hvis enkepension er bortfaldet på grund af nyt ægteskabs indgåelse, er dog ifølge paragraffens 2. stk. berettiget til atter at få den samme pension, når det nye ægteskab ophører ved dødsfald eller skilsmisse; men har også den anden ægtefælle været tjenestemand, har enken alene krav på den enkepension, der ved beregning viser sig at være størst.

Efter ægtefællepensionsreglerne i tjenestemandspensionsloven af 1969 er det derimod forudsat, at der ved indgåelse af nyt ægteskab ikke sker indgreb i retten til fortsat at oppebære en erhvervet ægtefællepension. Det bestemmes dog i lovens § 13, at der i tilfælde, hvor en tjenestemand efterlevende ægtefælle måtte være berettiget til mere end én ægtefællepension, der hidrører fra ansættelse inden

for tjenestemandsområdet, kun sker udbetaling af den ægtefællepension, som er størst.

For at nærmere vilkårene efter gammel og ny ordning på dette punkt mod hinanden foreslås der under § 6, stk. 1, tilvejebragt hjemmel for, at bestemmelsen i lønnings- og pensionslovens § 68, stk. 1 a), og tilsvarende bestemmelser i tidligere tjenestemandsløve ikke bringes i anvendelse i de tilfælde, hvor en pensionsberettiget enke måtte indgå nyt ægteskab.

Som stk. 2 foreslås i lighed med ordningen efter tjenestemandspensionslovens § 13 medtaget bestemmelse om, at en tjenestemandsenke, der måtte være berettiget såvel til enkepension efter de ældre regler som til ægtefællepension, der hidrører fra ansættelse inden for tjenestemandsområdet i tiden efter 1. juli 1969, kun får udbetalt den af pensionerne, der er størst.

Til § 7.

Efter den gældende ordning har personer, der oppebærer pension efter den ældre tjenestemandsløvgivning, adgang til at få udbetalt folkepensionens mindstebeleb fra det fyldte 67. år. Som et alternativ hertil gælder, at tjenestemandspensionen, hvis indkomstforholdene tillader det, kan suppleres med indtægtsbestemt folkepension, invalidepension eller offentlig enkepension efter de derom gældende regler i den sociale pensionslovgivning.

I forbindelse med gennemførelsen i 1964 af lovgivningen om fuld folkepension blev der truffet bestemmelse om, at tjenestemandspensionister og dermed ligestillede grupper skulle være undtaget fra retten til fuld, ikke-indtægtsbestemt folkepension i tiden fra 1. april 1970. Desuden indgår der i den sociale pensionslovgivning regler om særlige begrænsninger i tjenestemandspensionisters adgang til indtægtsbestemte pensionsydelse.

Samtidig med vedtagelsen af tjenestemandspensionsloven af 1969, der bl. a. indeholder regler om samordning mellem tjenestemandspensioner efter denne lov og sociale pensioner, er der imidlertid ved ændringslovene nr. 351, 352 og 353 af 18. juni 1969 til lovene om folkepension, om invalidepension og om pension og hjælp til enker m. m. skabt forudsætning for, at tjenestemandspensionister opnår ligestilling med andre befolkningsgrupper for så vidt angår rettighederne efter den almindelige sociale pensionslovgivning, idet ordningen efter de nævnte ændringslove går ud på, at bestemmelserne om undtagelse fra retten til fuld folkepension og om særlige begrænsninger i adgangen til indtægtsbestemte sociale pensioner ophæves fra 1. april 1970 med virkning for tjenestemænd, tjenestemand-

pensionister og dermed sidestillede grupper, hvis pensionsrettigheder ikke er hjemlet i regler, der var gældende før 1. juli 1969.

En nyordning af pensionsforholdene for pensionister efter den ældre lovgivning vil derfor medføre, at disse pensionistgrupper får en status, som vil tillade, at personer over 67 år kan oppebære fuld folkepension i tiden efter 1. april 1970, og som samtidig vil sikre personer under 67 år adgang til indtægtsbestemte sociale pensionsydelse i overensstemmelse med de herom gældende almindelige regler, alt på linje med hvad der allerede gælder for personer, der oppebærer pension i henhold til tjenestemandspensionsloven af 1969.

Det er herefter lagt til grund, at efterlønsforholdene for pensionister efter de ældre love må afpasses under hensyntagen til rettighederne efter de sociale pensionsordninger, og at dette bør ske ved, at pensionerne inddrages under tjenestemandspensionslovens samordningsregler. I overensstemmelse hermed er det i forslaget § 7 bestemt, at reglerne i tjenestemandspensionslovens kapitel 9 finder tilsvarende anvendelse for de pensioner, lovforslaget vedrører.

Til § 8.

Den beløbstilpasning, der finder sted, når en tjenestemandspensionist (eller dennes pensionsberettigede ægtefælle) har ret til at få udbetalt folkepension, invalidepension eller offentlig enkepension, gennemføres efter tjenestemandspensionsloven ved indeholdelse af et fradrag i tjenestemandspensionen. Dette samordningsfradrag er med henblik på de tilfælde, hvor tjenestemandspension kombineres med fuld folkepension, ifølge lovens § 29 fastsat sådan, at det for hvert års pensionsalder, som er lagt til grund ved beregning af tjenestemandspensionen, udgør 2 pct. af folkepensionens grundbeløb. Da tjenestemandspensionen ikke kan overstige den pension, der svarer til en pensionsalder på 37 år, vil samordningsfradraget med fuld optjent pension for 37 tjenesteår således udgøre 74 pct. af folkepensionen, medens det for pensionister på lavere pensionsalderstrin vil blive beregnet efter en forholdsmæssigt mindre procentsats. I alle tilfælde vil samordningsfradraget være mindre end den udbetalte folkepension, således at pensionisterne gennem samordningen opnår en forhøjelse af den efterløn, der er tilsikret i form af egentlig tjenestemandspension, hvilket svarer til, at tjenestemandspensionerne efter den hidtidige ordning er blevet suppleret med folkepensionens mindstebeløb.

Reglerne om samordning imellem tjenestemandspension og fuld folkepension er ifølge tjenestemandspensionslovens § 30 tillige retningsgivende for

beregning af samordningsfradrag ved kombination af tjenestemandspension og indtægtsregulerede sociale pensioner i form af indtægtsbestemt folkepension, invalidepension og offentlig enkepension til personer i alderen under 67 år. Det er her lagt til grund, at størrelsen af den samlede efterløn, der maksimalt kan udbetales, når tjenestemandspension kombineres med den indtægtsbestemte pensions grundbeløb, begrænses til den efterløn, der i alt ville blive udbetalt, dersom pensionisten var fyldt 67 år og dermed ville være berettiget til fuld folkepension. Fremkommer der ved kombinationen en samlet efterløn over denne grænse, fradrages det overskydende beløb i tjenestemandspensionen.

Ved tilrettelæggelse af en nyordning omkring forholdet mellem pensioner efter den ældre tjenestemandsløvgivning og sociale pensioner på grundlag af tjenestemandspensionslovens samordningsregler er det imidlertid af betydning, at samordningssystemet er baseret på et pensionsoptjeningsforløb, som er karakteriseret ved, at den indtjente pension for hvert af tjenesteårene efter det fyldte 25. år forøges med 1/37 af stillingens højeste pension, hvorimod pensionsoptjeningen efter de ældre tjenestemandsløve er foregået efter indbyrdes forskellige regler, der adskiller sig væsentligt fra tjenestemandspensionslovens ordning.

For at skabe ensartethed i grundlaget for samordning stilles der i § 8, stk. 1, forslag om, at beregning af samordningsfradrag i henhold til tjenestemandspensionslovens § 29 for de ældre pensioners vedkommende foretages med udgangspunkt i en omregnet pensionsalder, og i paragraffens 2.-4. stk. er angivet, hvorledes pensionsaldersskalaerne for henholdsvis egenpension og enkepension efter den ældre lovgivning i denne henseende foreslås omregnet til pensionsalder inden for et maksimum af 37 år. De foreslåede omregningsskalaer, der vedrører pensionsalder, som er lagt til grund ved beregning af pensioner efter lønnings- og pensionsloven af 1958 og efter tjenestemandsløven af 1946, er udarbejdet således, at pensionsalder på hvert enkelt trin efter den ældre lovgivning er omsat til den pensionsalder efter tjenestemandspensionsloven, der giver nærmest tilsvarende relative pensionsdækning som pensionsalderen efter de ældre lovregler, vedkommende pensionist er omfattet af. For så vidt angår pensioner i henhold til tjenestemandsløve før 1946 foreslås anvendt samme omregningsregler som for pensioner efter tjenestemandsløven af 1946, således at omregningen baseres på den pensionsalder, der er anvendt ved fastsættelse af omregningstillæg i henhold til lov nr. 606 af 21. december 1946.

Ved afkortning af samordningsfradrag efter de

foreslåede regler vil der i enkelte tilfælde, hvor tjenestemandspensionen efter de ældre love er unormalt lav set i forhold til det almindelige tjenestemandspensionsniveau, kunne fremkomme en samlet efterløn, der er lavere end den aktuelle tjenestemandspension sammenlagt med indtægtsbestemt social pension efter de på nuværende tidspunkt gældende regler, og på tilsvarende måde kan der forekomme tilfælde, hvor den samordnede efterlønsydelse, der udbetales første gang i tiden efter 1. april 1970, er lavere end den samlede efterløn, som ville være opnået, hvis tjenestemandspensionen var blevet udbetalt før 1. april 1970 og var blevet suppleret med indtægtsbestemt social pension efter de nugældende regler.

Under hensyn hertil foreslås som stk. 5 indført en bemyndigelsesregel, hvorefter ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan tillade, at samordningsfradrag nedsættes eller bortfalder, så-

fremt den samordnede efterlønsydelse er lavere end pensionen med tillæg af indtægtsbestemt social pension efter de forud for 1. april 1970 gældende regler.

Til § 9.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. april 1970, således at ikrafttrædelsen sker samtidig med, at reglerne i folkepensionslovgivningen om fuld folkepension bliver alment gældende, og fra samme tidspunkt, som gælder for iværksættelse af samordning efter tjenestemandspensionslovens kapitel 9, jfr. denne lovs § 34, stk. 1. Af hensyn til ligestillingen med pensionister efter tjenestemandspensionsloven af 1969 foreslås det dog, at reglerne i lovforslagets §§ 4-6 får virkning fra 1. juli 1969.

Efter forslaget i paragraffens 2. stk. ophæves reglerne om skalafradrag i lov nr. 81 af 21. marts 1959 §§ 2 og 3. Herom henvises til bemærkningerne til lovforslagets §§ 2-3.